

... som le vel to
hundre utstillinger i de
delt på 70 kunstnere i alder
22 til 86 år.

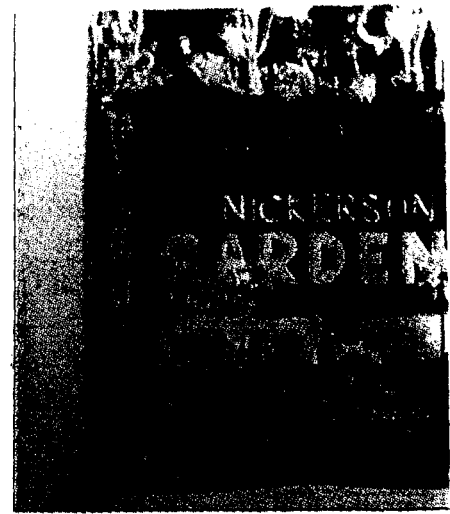
Kuratorduoen støtter seg til en viss grad på presedens ved i vise eldre og veletablerte kunstnere som Louise Bourgeois, Chris Burden, Ilya Kabakov, Bruce Nauman og The Wooster Group. Men kanskje i større grad enn vanlig for denne biennalen, har kuratorene trukket inn yngre, uetablerte kunstnere som fokuserte på ny teknologi, raske techno-rytmer og kunstens

problematiserer idéer knyttet til kunstnerens kosmologi: omhyggelig konstruerte verdener der private anliggende og fiksjon møter en felles offentlig virkelighet.

Dette perspektivet gir seg utslag i såvel enkle, personlige fortellinger, som mer sammensatte og kompliserte modeller av virkeligheten. Eksempelvis har Michael Ashkin skapt en gulvliggende og detaljert modell av et ørkenområde, mens Chris Burden viser en serie model-

på en nærmest verdensliggjort Whitney-biennale. Men det handler om flere typer virkelighet; både en fortrengt virkelighet som nærmest tvinger seg inn i kunsten, subjektive virkeligheter som grenser opp mot fiksjon og drøm, en felles offentlig virkelighet, hverdagslivets virkelighet og virkeligheten som vrengebilde. Kunsten svinger mot det personlige, subjektive og i en viss grad selvbiografiske, i et ønske om å formidle opplevd erfaring.

LOTTE SANDBERG

Reell uenighet ligger bak

kulturdebatt

Historikeren Hans Fredrik Dahl svarer på Frank Meyers utfordring i Aftenposten 21.3. og konstaterer at det ligger en reell uenighet til grunn, ikke kunnskapsmangel som Meyer hevder.

Frank Meyer oppfordrer meg 21.3. til å dokumentere hvisom eventuelt gjør David Irvings bøker «gode og interessante». Leseren vil finne mine synspunkter på de tre bøkene «The Destruction of Dresden», «Hitler's War» og «Goebbels: Mastermind of the Third Reich» i den utførlige og meget plasskrevende debatten som gikk i Morgenbladet i august-september i fjor.

Det er ikke så usedvanlig som Meyer tror, å kalle Irvings bøker gode og interessante. Norman Stone, professor i moderne historie i Oxford, sa nylig om hans aller siste bok «Nuremberg: The Last Battle» (1997), at det var den første av Irvings bøker som «ikke har noe seriøst å bidra med i retning av originalitet, enten i granskning eller konklusjoner» (Sunday Times 23.2.97). Det er en sterk uttalelse om Irvings rundt tyve bøker til nå.

Hva angår hans kildekritikk, får jeg minne om professor Hugh Trevor-Ropers dom at Irving «ikke kan roses nok for sin utrettelige forskningsinnsats. Han har oppsøkt og funnet snesevis av nye kilder, derunder mange private dagbøker. Han har kritisk undersøkt hittil godkjente dokumenter, og avskrevet mange av dem som falsknerier eller halvfalsknerier» (Sunday Times 12.6.1977). Noen år etter denne uttalelsen falt ironisk nok Trevor-Roper selv, sammen med Gerard Weinberg og et par andre store kanoner, som offer for det største falskneriet av alle, de såkalte Hitler-dagbøkene, som Irving mer energisk enn andre historikere hadde advart verden mot å tro på.

Men Irving nyter ikke bery for kildekritikk. Jeg har tidligere trukket frem Princeton-historikeren Gordon A. Craigs generelt rosende omtale av hans innsats, som er godt over hva jeg selv har fremholdt. Fersk fra trykpressen foreligger nå også nytgaven av John Keegans «The Battle for History: Refighting World War II», opprinnelig utgitt i 1995. Her sammenligner Keegan, som mange regner som den ledende militærhistoriker i verden i dag, to ledende biografier om krigens hovedpersoner, Martin Gilberts Churchill-biografi og Irvings

«Hitler's War». Og, sier Keegan:

«Den mest verdifulle av disse bøkene er etter mitt syn... David Irvings *Hitler's War*. Irving er en kontroversiell person, en brite som i bemerkelsesverdig grad har identifisert seg med Tysklands krigserfaring, som har tilbud pengepremie til den som kan frembringe skriftlig dokumentasjon for at Hitler autoriserte Die Endlösung, og som for tiden velger å opptre innenfor det ekstreme høyre i Europa. Likevel er Irving en historiker av formidabel styrke. Han har arbeidet i alle større tyske arkiver, personlig funnet frem til viktige, nye kilde serier, og intervjuet mange overlevende... Ingen historiker som arbeider med den annen verdenskrig kan tillate seg å ignorere Irving. Hans bilde av Hitler... representerer et grunnleggende korrektiv til den angelsaksiske versjon av krigen.»

Det er ut fra dette naturlig at Irving ofte betraktes med mistro. Meyer er selv et eksempel på denne holdning. Også Keegan reiser moralske innvendinger. De er ikke alene. I det nye, store samleverket *The World reacts to the Holocaust*, redigert av David S. Wyman og utgitt på Johns Hopkins Press i fjor, blir Irving kort og knapt avvist som «a Holocaust denier» - holocaust-

fornekter. Dermed er alt sagt og intet å føye til om mannen i dette verk. Med hensyn til min egen kritikk av Irvings syn på gasskamrene i Auschwitz, viser jeg til hva jeg har skrevet om dette i Dagbladet. Det er ikke sikkert Meyer og jeg er så uenige her, selv om vi ikke møtes i hva dette punktet har å si for vurderingen av Irving generelt.

På slutten av sin artikkel foretar Meyer en personvurdering. Han er redd for at mine synspunkter skyldes et fravær av «førstehåndskunnskap» både om Irving, Goebbels og Goebbels-litteraturen. Han frykter sogar at det ligger et personlig «kunnskapsvakuum» til grunn for mine uttalelser.

Jeg kan berolige ham med at jeg har lest de tre bøkene av Irving jeg har uttalt meg om, samt at jeg er vel kjent med Goebbels-litteraturen, og også med kildene, som jeg har arbeidet med i over 20 år. Dette fremgår av bøker og fagartikler fra min side, som i alle fall ikke hittil er blitt dømt helt kunnskapstomme. I det videre ordskiftet tror jeg derfor vi bør innstille oss på at det ikke er «kunnskapsmangel som tåkelegger Irving-debatten», slik Meyer frykter. Det ligger reell uenighet bak.

HANS FREDRIK DAHL

På fjern

NRK f. LIV U - SCEI Regl: bro, tr Ingma

Uvant i Liv Ullin ses fre

Et interbedre er uansett vju-obje med bio Edvar te stor o årvåkne Sonja Hgå andre vanlige, sig.

Nå for bros por mann, ve emne vi: nesten a begavet forbløffe For nå m mann hi kvalte p norske n arbeider visst og r kunstne tasjoner om noen nordmer ken til. K evnen og ten er up mann er tert selva

UD 34. (AABO. 3.4. : Finsvold - nevrologer)

Foreign Affairs 57 } d
Europ. R. och 57 } Goldthrup

For. Aff. 2/97: Finn Rindal (og For. Aff. Nr. 10/96)

113477

3.4.97

Prof. R. Jacobsen (1995): «Historikerkritikk» s. 71: om bl. v. E. S. «Intelligens» (J. A. M.) og v. rindal (Rindal - Lofthavn) (v. 10/96) John Kildray v. her.